

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L 296 / 25. 07. 2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

L 296/2024

referitor la *propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat*, inițiată de domnul senator USR Cristinel Gabriel Berea împreună cu un grup de parlamentari USR (Bp. 195/2024).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea alin. (4) al art. 43 din *Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul majorării anuale cu 1% a contribuției la fondul de pensii administrate privat până la atingerea unui procentaj de 10% din veniturile brute lunare care reprezintă baza de calcul pentru contribuția individuală de asigurări sociale datorată de angajat la sistemul public de pensii.

Potrivit *Expunerii de motive*, inițiativa legislativă este justificată prin faptul că „scopul pilonului II este de a oferi foștilor angajați un

beneficiu suplimentar pe lângă pensia lor de stat, fiind, în prezent, ne semnificativ, fapt ce lipsește de obiect actuala reglementare”.

Totodată, inițiatori susțin, potrivit *Expunerii de motive*, că „*inițiativa legislativă prevede o creștere progresivă a cotei de contribuție la pilonul II, tocmai pentru a facilita o tranziție adecvată și sustenabilă spre o cotă de 10%, de la an la an, fără a produce un șoc economic*”.

II. Observații

1. Precizăm că Pilonul II de pensii este reglementat prin prevederile *Legii nr. 411/2004*.

Participarea la acest sistem de contribuții definite (CD), devenit operațional în anul 2008, este obligatorie pentru cei sub 35 de ani și opțională pentru cei cu vârste cuprinse între 35 și 45 de ani.

La momentul începerii activității de colectare¹, cuantumul contribuției era de 2% din baza de calcul.

Începând cu 1 ianuarie 2024, pentru asigurarea sustenabilității Pilonului II de pensii și ținându-se seama de importanța sa ca mijloc de economisire pe termen lung, dar și de asigurare a unui venit suplimentar, adecvat și sustenabil la pensie în contextul evoluțiilor demografice nefavorabile, contribuția virată la Pilonul II a crescut de la 3,75% la 4,75% din venitul brut lunar², ca parte a angajamentelor României față de Uniunea Europeană, asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență³.

Măsurile legislative adoptate cu privire Pilonul II de Pensii, sprijină diversificarea pensiilor și are consecințe pozitive asupra dezvoltării piețelor de capital, asigurarea pe termen mediu și lung a sustenabilității și a predictibilității sistemului public de pensii, respectiv sustenabilitatea Pilonului II de pensii.

¹ luna de referință martie 2008, potrivit Normei Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 11 din 15 aprilie 2008 privind colectarea contribuțiilor individuale ale participanților la fondurile de pensii administrate privat, forma inițială.

² Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2022 pentru completarea art. 43 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, aprobată prin Legea nr. 238/2022.

³ Jalonul 213, Componenta C8, R6.

Totodată, *Legea 411/2004*, cu modificările și completările ulterioare aduse prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2022* și prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul pensiilor private*, reprezintă forma actului legislativ agreat cu serviciile tehnice ale Comisiei Europene.

Ca urmare a adoptării și publicării acestor modificări a fost îndeplinit jalonul 213 - *Intrarea în vigoare a modificărilor aduse cadrului de reglementare pentru a se asigura sustenabilitatea pensiilor din cadrul pilonului 2*, care a fost inclus în Cererea de Plată nr. 2 a României, fiind considerat îndeplinit satisfăcător de Comisia Europeană.

În continuarea celor expuse mai sus, precizăm faptul că *Regulament (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență*, reglementează, la art. 24 alin (3), *principiul ireversibilității reformelor*, după cum urmează:

„(3) Comisia evaluează, cu titlu preliminar, fără întârzieri nejustificate, în termen de cel mult două luni de la primirea cererii, dacă au fost atinse în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului menționată la articolul 20 alineatul (1).

Atingerea în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor presupune că măsurile legate de jaloanele și țintele care anterior au fost atinse în mod satisfăcător nu a fost revocate de statul membru în cauză. În scopul evaluării, se iau în considerare și acordurile de tip operațional menționate la articolul 20 alineatul (6)”.

Acest principiu al ireversibilității reformelor a fost, de asemenea, preluat la nivelul legislației naționale, prin art. 5 alin. (2), lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență*.

Astfel, orice modificare adusă actelor normative care au făcut obiectul unor jaloane din Planul Național de Redresare și Reziliență care

au fost evaluate pozitiv de Comisia Europeană duce la încălcarea *principiului ireversibilității reformelor*, respectiv a art. 24 din *Regulamentul (UE) 2021/241*, precum și a prevederilor *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021*.

Prin urmare, considerăm că la acest moment, modificarea propusă duce la încălcarea art. 24 din *Regulamentul (UE) 2021/241*.

2. În ceea ce privește *Expunerea de motive*, apreciem că ar fi fost necesar ca aceasta să se completeze cu mențiuni privind impactul măsurii financiare propuse în prezentul proiect, asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv cu informații cu privire la cheltuieli și venituri, în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

De asemenea, învederăm faptul că, potrivit art. 42 alin. (1) - (3) din *Legea nr. 411/2004*:

”(1) *Contribuția la fondul (privat s.n.) de pensii este parte din contribuția individuală de asigurări sociale datorată la sistemul public de pensii.*

(2) *Contribuția la fondul de pensii se deduce din veniturile brute lunare care reprezintă bază de calcul pentru contribuția individuală de asigurări sociale, împreună și în aceeași modalitate de calcul cu contribuția obligatorie datorată conform Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.*

(3) *Contribuția la fondul de pensii se constituie și se virează împreună și în aceleași condiții stabilite prin Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, pentru contribuția individuală de asigurări sociale”.*

3. În ceea ce privește textul inițiativei legislative, menționăm că prin intermediul acesteia se propune modificarea unor raporturi juridice în curs.

Semnalăm că intervenția asupra unor efecte epuizate ar putea fi considerată incompatibilă cu *principiul neretroactivității legii*, consacrat în cuprinsul art. 15 alin. (2) din *Constituție*.

În acest context, supunem atenției considerentele din *Decizia nr. 117/2021 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a*

dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 31/2020 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății a Curții Constituționale a României:

„67. Referitor la principiul neretroactivității legii, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că aplicarea legii civile în timp este guvernată de principiile neretroactivității legii civile, principiul aplicării imediate a legii noi și principiul supraviețuirii legii vechi. Principiul neretroactivității legii civile este de rang constituțional și are o valoare absolută, în sensul că legiuitorul nu poate institui nicio derogare, și semnifică faptul că legea civilă se aplică tuturor situațiilor juridice născute după intrarea ei în vigoare, iar nu situațiilor juridice trecute, consumate (*facta praeterita*). În mod corelativ, potrivit principiului aplicării imediate a legii noi, de la data intrării în vigoare a acesteia, ea se aplică tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice viitoare (*facta futura*), actelor, faptelor și situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere începând cu această dată, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi (*facta pendentia*). Cu alte cuvinte, aplicarea imediată a legii noi semnifică faptul că o situație juridică produce acele efecte juridice care sunt prevăzute de legea în vigoare la data constituirii ei (*tempus regit actum*)”.

În plus, semnalăm că, la articolul unic pct. 1 din inițiativa legislativă, prin folosirea sintagmei „începând cu data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României”, textul este retroactiv, contrar art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât prin operațiunea juridică de modificare a actului normativ textul propus se încorporează în actul de bază, fără să reprezinte o măsură proprie prezentei legi de modificare⁴.

Totodată, având în vedere măsura unică propusă, era indicat să fie corelat și titlul inițiativei legislative în acord cu dispozițiile de tehnică legislativă de la art. 41 din Legea nr. 24/2000.

4. Menționăm că modificarea propusă prin inițiativa legislativă conduce la reducerea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat și,

⁴ Astfel este necesară reformularea textului, în acord cu intenția de reglementare, eventual, prin recurgerea la o completare a textului de bază cu un alineat nou, iar intrarea în vigoare a propunerii se va face printr-un articol roman distinct care să reglementeze aplicarea măsurilor doar pentru viitor.

implicit, la creșterea subvențiilor de echilibrare acordate de la bugetul de stat pentru susținerea cheltuielilor acestui buget.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion-Mărcel CIOLACU
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului